

Mehmet Emin Büyük

ULUSLARARASI HUKUKTA HUKUKUN GENEL İLKELERİ

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	V
ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

HUKUKUN GENEL İLKELERİNE İLİŞKİN STATÜ DÜZENLEMESİ VE DÜZENLEMESİNE YÖNELİK DOKTRİNDEKİ YAKLAŞIMLAR

I. Hareket Noktası: Uluslararası Daimi Adalet Divanı Statüsü.....	9
A. Uluslararası Daimi Adalet Divanı Projesi ve Statünün Hazırlanmasına Yönelik Hazırlıklar	9
B. Danışma Komitesinin 38. Maddeye İlişkin Görüşmeleri	10
C. Milletler Cemiyeti Konseyinin Alt Komisyonlarında Yapılan İyileştirmeler ve Statünün Kabulü	25
D. 1945 San Francisco Konferansı ve Uluslararası Adalet Divanı Statüsünün 38. Maddesi	29
II. Uluslararası Hukuk Doktrini ve Uygulamasında Hukukun Genel İlkeleriyle İlişkili Meseleler	31
A. Genel Açıklamalar ve Metot	31
B. Statü Düzenlemesine Yönelik Olumsuz Eleştiriler	34
1. Düalist ve İradeci Akımlar ve İç Hukuk İlkelerinin Uluslararası Hukuktaki Yeri.....	35
2. Hukukun Genel İlkelerine Katı Monist Yaklaşımın Üç Farklı Görünümü	45

a. Dayanışmacı Objektivizm ve Egemenliğe Yeni Bir Bakış; Scelle.....	46
b. Viyana Okulu ve Saf Hukuk Kuramı; Kelsen, Guggenheim.....	50
c. Yeniden İç Hukukun Üstünlüğü, Modern Bir Kuram; Conforti.....	54
3. Hukuk Kurallarının Belirlenmesine Yardımcı Araçlar ve Hukukun Genel İlkeleri	56
4. Hukukun Genel İlkeleri ve ex aequo et bono Uyuşmazlık Çözümü.....	57
5. Farklı Milletlerde Ortak Hukuk İlkelerinin Varlığına a priori Reddiye	59
C. Uluslararası Hukukun Şekli Kaynağı Olarak Hukukun Genel ilkeleri	63
1. Uluslararası Daimi Adalet Divanı Statüsü Öncesi Uluslararası Tahkim ve Devlet Uygulamaları.....	64
a. Statü Öncesindeki Uygulamaların Önemi.....	64
b. Uygulamalardan Muhtelif Örnekler	71
i. Neptune Uyuşmazlığı.....	71
ii. Yuille, Shortridge et Cie. Tahkimi.....	73
iii. Kaptan Thomas Melville White Kararı	74
iv. Buenos Aires Limanının Kapatılması Davası.....	75
v. Affaire du Queen Tahkimi.....	77
vi. Fabiani Davası	77
vii. Delagoa Bay Railway Davası	79
viii. Pious Fund Tahkimi.....	80
ix. Gentini Davası.....	82
x. Rusya Tazminat Faizi Uyuşmazlığı	84
c. Doktrindeki Eleştiriler ve Değerlendirmeler.....	87
2. Hukukun Genel İlkelerinin Özerk Kaynak Olarak Varlığına İlişkin Lehte Görüşler	91
a. Hersch Lauterpacht	94

b. Alfred Verdross	101
c. Louis Le Fur	110
d. Kotaro Tanaka.....	114
3. Hukukun Genel İlkelerinin Kökeni.....	117
a. Uluslararası Hukukun Özerk Bir Kaynağı olarak Münhasıran İç Hukuklardan Alınan Hukuk İlkeleri.....	117
b. Epitetinden Bağımsız Tüm Hukuk Sistemlerinde Ortak Hukukun Genel İlkeleri	121
D. Statü Düzenlemesine Olumlu ve Olumsuz Yaklaşımların Değerlendirilmesi.....	126
E. Medeni Milletler İfadesinin Anlamı ve Hukukun Genel İlkelerinin Belirlenmesi.....	141
1. Statüdeki İfadenin Kolonyal Kökenine Yönelik Eleştiriler	142
2. İlkelerin Türetileceği Sistemlere Yönelik Ayrımın Gerekliliğine İlişkin Görüşler	150
3. Genel Hukuk İlkelerinin Belirlenmesinde Karşılaştırmalı Hukuk Çalışması ve Yargı Organlarının Konuya İlişkin Uygulamaları.....	157
4. Değerlendirme ve Sonuç	161

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI HUKUK UYGULAMASINDA HUKUKUN GENEL İLKELERİ

I. Genel Açıklamalar ve Metot	163
A. İlkelerin İşlevi.....	163
B. Uygulamaya Dair Genel Çerçeve.....	166
C. Sınıflandırma ve Plan.....	172
II. İyi Niyet ve Hakların Kullanılmasıyla İlişkili İlkeler	176
A. İyi Niyet ve Andlaşmalar Hukuku.....	178
1. Pacta sunt servanda.....	178

2. Yürürlüğe Girmeden Önce Andlaşmanın Konu ve Amacını Ortadan Kaldırmama Yükümlülüğü	181
3. Andlaşmaların Yorumlanması.....	183
4. Andlaşmaların Geçersizliği	187
5. Andlaşmaların Sona Erdirilmesi	190
B. İyi Niyet ve Hakların Kötüye Kullanılmaması	193
C. Kazanılmış Haklara Saygı İlkesi.....	202
D. Nemo plus juris transferre potest quam ipse habet.....	204
III. Uluslararası Sorumluluk Hukukuna İlişkin Genel Hukuk İlkeleri.....	206
A. Sorumluluğa İlişkin Genel İlkeler.....	207
B. Hukuka Aykırı Fiilin Devlete İsnat Edilmesi	211
C. Hukuka Aykırılığı Ortadan Kaldıran Haller	216
D. Uluslararası Sorumluluğun Neticeleri	219
IV. Yargılamaya ve Yargılama Usulüne İlişkin Genel Hukuk İlkeleri	223
A. Arbitr nihil extra compromissum facere potest	223
B. Compétence de la compétence	229
C. Nemo iudex in causa sua.....	232
D. Audi alteram partem.....	235
E. Jura novit curia.....	239
F. Davalarda Delil ve İspat İlkeleri.....	243
G. Res judicata	247
H. Estoppel	257
V. Hakkaniyet ve ex aequo et bono	267
A. Tarihi Arka Plan ve Statü Düzenlemesi	268
B. Hakkaniyetin İşlevleri	271
1. Hakkaniyet infra legem	272
2. Hakkaniyet praeter legem.....	274
3. Hakkaniyet contra legem.....	275
C. Ex aequo et bono.....	276
D. Uluslararası Hukuk Uygulamasında Hakkaniyet.....	284
1. Uygulamada Hakkaniyetin Yeri.....	284

2. Deniz Alanlarının Sınırlandırılması ve Hakça İlkeler.....	287
VI. Uluslararası Hukukun Genel İlkeleri.....	295
A. Genel Açıklamalar.....	295
B. Uygulamadan Muhtelif Örnekler.....	297
C. Temel İnsani Mülahazalar.....	305
SONUÇ	315
EK: Uluslararası Hukuk Komisyonunun Hukukun Genel İlkeleri Çalışması.....	329
A. Komisyonun Çalışmalarına İlişkin Değerlendirmeler.....	329
B. Komisyon Tarafından Hazırlanan Taslak Maddeler	335
KAYNAKÇA.....	339